

THE
NOBEL
PRIZE

Nobelveckan Stockholm · 2024

Detaljerad information för media
5 december 2024

Årets Nobelpristagare

I år är Nobelpristagarna 12 till antalet varav en är en organisation. Sedan 1901 har Nobelpriset delats ut 627 gånger till 1 012 pristagare. Eftersom vissa har tilldelats priset två gånger är det totalt 976 individer och 28 organisationer som har mottagit ett Nobelpris eller Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne. Samtliga pristagare som belönas i Stockholm och Oslo på Nobeldagen den 10 december 2024 presenteras nedan. Pristagarna med respektive får bjuda ett officiellt sällskap om 14 personer utöver sig själva till Nobelveckan i Stockholm.

NOBELPRISET I FYSIK

NOBELPRISET I FYSIK 2024 har tilldelats John J. Hopfield och Geoffrey Hinton *”för grundläggande upptäckter och uppfinningar som möjliggör maskininlärning med artificiella neuronnätverk”*.

John J. Hopfield är född den 15 juli 1933 i Chicago, USA. Han är verksam vid Princeton University, USA.

Geoffrey Hinton är född den 6 december 1947 i London, Storbritannien. Han är verksam vid University of Toronto, Kanada.

NOBELPRISET I KEMI

NOBELPRISET I KEMI 2024 har tilldelats med ena hälften till David Baker *”för datorbaserad proteindesign”* och med andra hälften gemensamt till Demis Hassabis och John Jumper *”för proteinstrukturprediktion”*.

David Baker är född den 1962 i Seattle, USA. Han är verksam vid University of Washington, USA samt Howard Hughes Medical Institute, USA.

Demis Hassabis är född den 27 juli 1976 i London, Storbritannien. Han är verksam vid Google DeepMind, Storbritannien.

John Jumper är född 1985 i Little Rock, USA. Han är verksam vid Google DeepMind, Storbritannien.

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN 2024 har tilldelats Victor Ambros och Gary Ruvkun *”för upptäckten av mikroRNA och dess roll i posttranskriptionell genreglering”*.

Victor Ambros är född den 1 december 1953 i Hanover, USA. Han är verksam vid UMass Chan Medical School, USA.

Gary Ruvkun är född 1952 i Berkeley, USA. Han är verksam vid Massachusetts General Hospital, USA samt Harvard Medical School, USA.

NOBELPRISET I LITTERATUR

NOBELPRISET I LITTERATUR 2024 har tilldelats den sydkoreanska författaren Han Kang *”för hennes intensiva poetiska prosa, som konfronterar historiens trauman och blottlägger människans sårbarhet”*.

Han Kang är född den 27 november 1970 i Gwangju, Sydkorea.

NOBELS FREDSPRIS

NOBELS FREDSPRIS 2024 har tilldelats Nihon Hidankyo *”för sina insatser för en kärnvapenfri värld och för att genom vittnesmål visa varför kärnvapen aldrig får användas igen”*.

Nihon Hidankyo grundades 1956.

EKONOMIPRISET

SVERIGES RIKSBANKS PRIS I EKONOMISK VETENSKAP TILL ALFRED NOBELS MINNE 2024 har tilldelats Daron Acemoglu, Simon Henry Roberts Johnson och James A. Robinson *”för studier av hur institutioner formas och påverkar välbefinnande”*.

Daron Acemoglu är född den 3 september 1967 i Istanbul, Turkiet. Han är verksam vid Massachusetts Institute of Technology (MIT), USA.

Simon Henry Roberts Johnson är född 1963 i Sheffield, Storbritannien. Han är verksam vid Massachusetts Institute of Technology (MIT), USA.

James A. Robinson är född 1960. Han är verksam vid University of Chicago, USA.

Tidigare pristagare

Varje år bjuds ett antal tidigare pristagare in till den internationella konferensen Nobel Week Dialogue som arrangeras under Nobelveckan. I år deltar **Charles Rice**, medicinpristagare 2020, **Michael Rosbash**, medicinpristagare 2017, **Olga Tokarczuk** litteraturpristagare 2018 och **Drew Weissman**, medicinpristagare 2023, för att diskutera ämnet hälsa.

Nobelveckan 2024

Nobelveckan 2024 inleds med ett besök på Nobelprismuseet på Stortorget i Gamla Stan den 6 december. På museet hälsas pristagarna välkomna till en händelserik vecka i Stockholm och här får de också för första gången träffa varandra. Besöket på museet avslutas med att pristagarna, enligt tradition, signerar stolar i Bistro Nobel och överlämnar ett föremål till museets samling. Det kan vara ett föremål som berättar om vem pristagarna är eller som har koppling till de insatser som de belönats för. Föremålen ger liv och gestaltning åt pristagarnas berättelser och återberättas i utställningar och av guiderna på museet.

Presskonferenser

5 december

08.45

Nobelstiftelsens presskonferens avseende Nobelveckan hålls på Nobelprismuseet. Kock och konditor presenteras. På presskonferensen visas även de kreationer som modestudenter vid Beckmans Designhögskola skapat med inspiration från årets Nobelpriser.

6 december

13.00

Presskonferens för litteraturpristagaren på Svenska Akademien.

15.00

Presskonferens för medicinpristagarna på Nobel Forum.

7 december

09.30

Presskonferens för fysik- och kemipristagarna samt ekonomipristagarna på Kungl. Vetenskapsakademien.

Hela pressprogrammet med alla tider återfinns på:

<https://www.nobelprize.org/ceremony/programme-for-nobel-week-2024/>

Nobelprisföreläsningar

I enlighet med Nobelstiftelsens stadgar, håller samtliga pristagare en Nobelprisföreläsning under Nobelveckan rörande den upptäckt eller det arbete som de har belönats för. Så har skett, med några få undantag, sedan det första Nobelpriset delades ut år 1901. För att gå på föreläsningarna krävs en anmälan.

Alla Nobelprisföreläsningar livesänds via [nobelprize.org](https://www.nobelprize.org):
<https://www.nobelprize.org/streams-during-nobel-week-2024/>

Nobelprisföreläsningar i fysiologi eller medicin

Aula Medica, Nobels väg 6, Karolinska Institutet

7 december

14.00

Nobelprisföreläsningen i litteratur

Svenska Akademien, Börssalen, Källargränd 4, Gamla stan

7 december

17.00

Nobelprisföreläsningar i fysik, kemi och ekonomi

Aula Magna, Stockholms universitet

8 december

09.00–10.20

Nobelpriset i fysik

10.50–12.40

Nobelpriset i kemi

14.00–15.50

Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne

Nobelveckan på Nobelprismuseet

Den 5 december är det final i projektet Forskarhjälp. I år handlar Forskarhjälp om att tillverka kvantprickar av kol. Upptäckten och utvecklingen av nanoteknikens minsta komponenter – kvantprickar belönades med Nobelpriset i kemi 2023. Över 1500 elever på högstadieskolor runtom i hela Sverige har tillverkat egna varianter av kolkvantprickar och testat dess förmåga att detektera tungmetaller i vatten. Förhoppningen är att hitta den perfekta lösningen för ändamålet och kunna använda just denna lösning för att hitta metallförorenade områden ute i naturen. Två elever från varje klass och deras lärare kommer till museet för att presentera sina vetenskapliga posters. De får tävla om fina priser och även träffa Victor Ambros, en av årets medicinpristagare.

Den 10 december firas Nobeldagen på Nobelprismuseet med familjeaktiviteter och exklusiv tre-rätters lunch med inspiration från Nobelbanketterna. (Lunchen är slutsåld för i år.) De föremål som årets pristagare donerar till museet och stolarna som de signerar när de kommer till Stockholm, finns att se under Nobeldagen. Prisutdelningarna från både Rådhuset i Oslo och från Konserthuset Stockholm livesänds på storbildsskärm. Under dagen erbjuds guidade turer i museets basutställning *Sakerna som förändrar världen*.

För att uppmärksamma och hedra årets Nobelpristagare och deras upptäckter har modestudenter vid Beckmans Designhögskola tolkat årets priser i form av modekreationer. Dessa går att se på Nobelprismuseet under hela Nobelveckan.

Läs mer: <https://nobelprizemuseum.se>

Nobel Prize Concert

Årets Nobel Prize Concert äger rum den 8 december, klockan 19.00 i Konserthuset Stockholm.

Hovsångerskan Malin Byström är årets solist. Hon är en av vår tids mest efterfrågade sopraner, och hon har bland annat utsetts till Årets kvinnliga sångare vid International Opera Awards. Med den lyrisk-dramatiska röstens färgrikedom och en självlysande scenisk närvaro har hon berört och förfört publiken världen över.

”Jag ser mycket fram emot den här extraordinära konserten”, säger Malin Byström. ”Att få medverka under Nobelveckan, då världens ögon riktas mot Sverige, gör mig både mycket stolt och mycket ödmjuk. Jag kommer att sjunga av hela mitt hjärta.”

Malin Byström debuterade med Kungliga Filharmonikerna 2006, med musik av Richard Strauss. Strauss operor har kommit att bli något av en specialitet för Byström, och vid Nobel Prize Concert 2024 hör vi den fantastiska slutscenen ur operan *Salome*.

Programmet innehåller även underbara *Symfoniska danser* av Rachmaninov och Kungliga Filharmonikerna leds av den tjeckiske dirigenten Petr Popelka – nytillträdd chefsdirigent för Wiener Symphoniker och även chefsdirigent för Prags radiosymfoniker. Popelka dirigerar inledningsvis musik från hemlandet, av Vítězslava Kaprálová. Hennes *Suita Rustica* från 1938 ljuder av härliga tjeckiska folksånger och danser.

Nobel Prize Concert kommer inte att direktsändas i år, men sänds i redigerad version i SVT1 kl. 20.15 den 14 december. Nobel Prize Concert är ett samarbetsprojekt mellan Nobel Prize Outreach och Konserthuset Stockholm.

Läs mer: <https://www.nobelprize.org/nobel-prize-concert/>

Nobel Week Dialogue

Epidemier, mental hälsa, medicinska genombrott och innovativa sätt att förbättra vårt välbefinnande. Årets Nobel Week Dialogue, som hålls den 9 december i Stockholm, utforskar många viktiga aspekter av global hälsa. På plats finns Nobelpristagare, olympier, forskare och entreprenörer.

Vid årets konferens medverkar tre Nobelpristagare i fysiologi eller medicin från tidigare år: Charles Rice, Michael Rosbash och Drew Weissman. Dessutom intervjuas Olga Tokarczuk, Nobelpristagare i litteratur 2018, på scen.

En del av dagen fokuserar på vilken roll som kost och näring spelar för vår hälsa. Det blir också samtal om epidemier och lärdomar från tidigare utbrott som kan hjälpa oss att förhindra framtida kriser. Ämnet mental hälsa tas upp av två idrottsprofiler med olympiska och paralympiska medaljer. En paneldiskussion kommer att behandla världens hälsotillstånd, aktuella hot och nödvändiga lösningar. Banbrytande medicinska framsteg kommer också att belysas, och hur vetenskap och samhälle kan samarbeta för en hälsosam framtid.

Konferensen *The Future of Health* är kostnadsfri men registrering krävs. Principen först till kvarn gäller. Programmet pågår från 10.00–15.30 på Stockholm Waterfront. Nobel Week Dialogue genomförs vartannat år i Stockholm och vartannat år i Göteborg.

Läs mer: <https://www.nobelprize.org/events/nobel-week-dialogue/stockholm-2024/>

Nobel Minds

Sedan 1960-talet har pristagarna samlats under Nobelveckan för den anrika TV-diskussionen *Nobel Minds* (Snillen spekulerar). Programmet har en populärvetenskaplig prägel och tar upp allmänna frågor om vetenskap, forskning och litteratur. Några av 2024 års pristagare från de vetenskapliga disciplinerna deltar i samtalet. Programmet spelas in i Bernadottebiblioteket på Kungliga Slottet den 9 december inför en inbjuden publik. Kronprinsessparet närvarar också. Programmet produceras av Sveriges Television och BBC World News. Diskussionen leds av Zeinab Badawi, BBC.

I år deltar Geoffrey Hinton, David Baker, Demis Hassabis, Gary Ruvkun, Daron Acemoglu och James A. Robinson i samtalet.

Nobelprisutdelningen i Stockholm

Komplett program med minutschema bifogas

Nobeldagen inleds med den traditionsenliga Nobelprisutdelningen i Konserthuset som börjar kl. 16.00. Här presenteras årets priser för de cirka 1 560 gästerna som följer pristagarna när de en efter en tar emot sina medaljer och diplom ur H.M. Konungens hand. Platserna på parkett är i första hand vikta åt pristagarnas familjer, representanter från de prisutdelande institutionerna, regering och riksdag.

På podiet är omkring nittio personer placerade. Det är utöver årets pristagare även pristagarna från tidigare år. Här sitter också ledamöter från bland annat Kungl. Vetenskapsakademien, Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet, Svenska Akademien och ledamöter i Nobelstiftelsens styrelse. Framför dem sitter årets pristagare och delar av den Kungliga familjen: H.M. Konung Carl XVI Gustaf, H.M. Drottning Silvia, H.K.H. Kronprinsessan Victoria och H.K.H. Prins Daniel. På första rad på parkett är H.K.H. Prins Carl Philip och H.K.H. Prinsessan Sofia samt H.K.H. Prinsessan Madeleine och herr Christopher O'Neill placerade.

Till Nobelprisutdelningen bjuds hela regeringen in. Till både prisutdelning och bankett bjuds exempelvis talman, statsminister, utrikesminister, kulturminister, finansminister och utbildningsminister samt Riksbanksfullmäktiges ordförande. Den diplomatiska kåren kommer att företrädas av Doyen, dvs den ambassadör som har varit längst i Sverige och som enligt protokollet representerar hela den diplomatiska kåren. Det är i år Ungern. Utöver det bjuds de ambassadörer in som representerar pristagarnas länder (Kanada, Sydkorea, Turkiet, Storbritannien, USA och Japan) samt Norges ambassadör till både Nobelprisutdelning och bankett.

Presentationstalen

Nobelstiftelsens styrelseordförande professor Astrid Söderbergh Widding håller ett inledningsanförande. Därefter presenteras årets Nobelpristagare.

Presentationstalen hålls enligt följande:

Fysik – Professor Ellen Moons

Kemi – Professor Johan Åqvist

Fysiologi eller medicin – Professor Rickard Sandberg

Litteratur – Författare Ellen Mattson

Ekonomi – Professor Jan Teorell

Musikaliska inslag

Kungliga Filharmonikerna står för musiken vid Nobelprisutdelningen, och leds av Johannes Gustavsson. Sopranen Ingela Brimberg är sångsolist under ceremonin. Bland annat framförs musik av Richard Wagner, 150-årsjubilarerna Arnold Schönberg, Gunnar de Frumerie och Ruth Gipps.

Ingela Brimberg

Den firade svenska sopranen Ingela Brimberg är känd för sina tolkningar av operavärldens mest komplexa och krävande dramatiska sopranroller. Hon har samarbetat med några av världens främsta dirigenter, däribland Marc Minkowski, Esa-Pekka Salonen, Daniel Harding, François-Xavier Roth och nyligen bortgångne Leif Segerstam. I vår sjunger hon Brünnhilde i Wagners *Valkyrian* på Kungliga Operan.

Johannes Gustavsson

Svenske dirigenten Johannes Gustavsson har dirigerat Sveriges och Nordens främsta orkestrar – Kungliga Filharmonikerna senast 2023. Som första dirigent tilldelades han både Svenska dirigentpriset och Herbert Blomstedt-priset, och han har dessutom vunnit priser i både Solti Conducting Competition i Frankfurt och Toscanini-tävlingen i Parma.

Magnifik blomsterdonation sedan 1905

För att hylla Alfred Nobel, som tillbringade sina sista år i San Remo där han dog den 10 december 1896, har Italien i samarbete med Regione Liguria, Comune di Sanremo och Handelskammaren Riviera di Liguria, sedan 1905 donerat blommor för utsmyckningen av Konserthuset och Stadshuset.

Årets blomsterdekorationer till prisutdelningen

Helén Magnusson, chefsflorist på Hässelby Blommor, har i två decennier designat blomsterdekorationerna till Nobelprisutdelningen. Tillsammans med sina florister arbetar hon med att skapa dekorationerna som ska pryda stora scenen på Konserthuset. De blommor som valts ut till årets Nobelprisutdelning består främst av ranunkler, rosor, mimosa, orkidéer, olivkvistar, eucalyptus samt flera olika sorters gröna kvistar.

Nobelbanketten i Stockholm

Minutschema bifogas

Efter ceremonin i Konserthuset tar kvällens bankett i Stockholms stadshus vid. Programmet för banketten följer traditionen och börjar med de Kungligas och övriga hedersgästers intåg i procession i Blå hallen klockan 19.00. Innan dess har hedersgästerna presenterats för Kungafamiljen i Prinsens galleri. Bakom ceremonimästaren går två marskalkar följda av H.M. Konungen med Nobelstiftelsens ordförande och tillika kvällens värd, professor Astrid Söderbergh Widding samt H.M. Drottningen med professor Hans Ellegren, ständig sekreterare för Kungl. Vetenskapsakademien.

Från 113 gäster vid den första banketten, i Spegelsalen på Grand Hôtel år 1901, har Nobelbanketten idag ca 1 250 gäster.

Kock och konditor

I år är det en ny duo som får laga mat till Nobelpristagarna på årets bankett. Jessie Sommarström har skapat förrätt och varmrätt. Frida Bäcke gör årets dessert. De lyfter gärna fram hur viktigt det är att välja rätt råvaror och betonar matens betydelse för klimatet och folkhälsan.

Jessie Sommarströms matfilosofi handlar om att förena hållbarhet och hälsa. Jessie Sommarström vill att fler ska förstå sambandet mellan våra matval och de utmaningar världen står inför. Hon vill att det ska reflekteras både i offentliga måltider och vid prestigefyllda tillställningar som en Nobelmiddag.

”Mat är en av vår tids stora ödesfrågor”, säger Jessie Sommarström och hänvisar till att livsmedelssystemet är en betydande källa till utsläpp globalt och har en stor inverkan på klimatet. ”Det vi lägger på våra tallrikar påverkar inte bara miljön, utan också folkhälsan. Som kock vill jag visa att det går att laga god mat med ansvar.”

En av komponenterna i årets huvudrätt är kulturgröt på svenskt spannmål. Med detta val vill Jessie lyfta fram vikten av fullkorn samt visa att det går att skapa en festmeny på råvaror som nästan alla har råd med.

Med en uppväxt i Dalarna har Frida Bäcke fått lära sig att ta vara på det som finns i naturen. En kunskap som hon vill att även nästa generation ska få med sig. En av ingredienserna i desserten är äpple. En fantastisk råvara, inte minst för att den är en av få svenska råvaror som är i säsong året runt.

”I år har vi haft ett riktigt bra äppelår vilket gör valet extra kul. Jag ser desserten till banketten som ett tillfälle att lyfta fram det som växer vilt i naturen i hopp om att vi blir fler och fler som månar om den och vill vistas där”, säger Frida Bäcke.

Jessie Sommarström

Jessie Sommarström är adopterad från Indien och uppvuxen i Vaxholm utanför Stockholm. Hon utsågs till årets kock 2022. Året efter det fick hon gastronomiska Akademiens guldmedalj och utsågs till Årets kvinna i besöksnäringen. År 2024 blev hon hedersdoktor vid den samhällsvetenskapliga fakulteten på Umeå universitet. Hon har arbetat på restauranger som Sturehof och Esperanto. I dag är hon gastronomisk chef på Sodexo. Hon har även varit sommarvärd i P1.

Frida Bäcke

Frida Bäcke ansvarar för desserten. Hon är uppvuxen i Västerby utanför Hedemora. Hon har varit chefskonditor på restauranger som Franzén och AIRA. Under fem år var hon en del av det Svenska Kocklandslaget och har tävlat i både VM och OS. Tre år i rad har Frida utsetts till Konditorernas Konditor. I fjol utnämndes även konditoriet Socker Sucker, som hon driver tillsammans med kollegan Bedros Kabranian, till Konditorernas Konditori.

Meny och dukning

Menyn har utvecklats i nära samarbete med Nobelstiftelsens gastronomiska rådgivare Fredrik Eriksson, Långbro Vårdshus och Restaurang Nationalmuseum, Ulrika Karlsson, Krakas Krog samt Gert Klötzke, professor i gastronomi vid Umeå universitet. Fredrik Eriksson och Ulrika Karlsson är även kreativa ledare på Restaurangakademien.

Menyn avslöjas först då alla gäster har satt sig till bords kl. 19.00 den 10 december.

Dukningen sker med Nobelservisen som togs fram till Nobelprisets 90-årsjubileum 1991 av de tre svenska formgivarna Karin Björquist (Rörstrand/Gustavsberg), Gunnar Cyrén (Orrefors) och Ingrid Dessau (Klässbols Linneväveri). Till de ca 60 borden i Blå hallen används ca 800 meter linneduk och den omsorgsfulla dukningen omfattar inte mindre än ca 9 240 delar i porslin, ca 5 230 glas och ca 9 240 bestick.

I år är det elfte året då Stadshusrestauranger, med VD Maria Stridh, ansvarar för middagens genomförande på Nobelbanketten. Kökschef Gunnar Eriksson gör sin tjugonde Nobelbankett. Under kvällen arbetar ett team med 44 kockar och 190 servitörer och servitriser.

På banketten serveras Nobel Prize Museum Tea Blend, museets eget te som hämtat sina smaker från olika platser där Alfred Nobel levde och verkade.

Divertissement

Årets divertissement med musik och artister presenteras den 9 december.

Naturen har inspirerat årets blomsterdekorationer

Per Benjamin ansvarar för blomsterdekorationerna i Stadshuset för tionde gången. Han vann florist-VM 2002 och jobbar sedan dess världen över med design och inspiration. Inför Nobelbanketten tar han hjälp av sitt team samt floristelever. De är över 30 personer som arbetar under en vecka, från morgon till kväll, för att skapa blomstermagi.

Temat för årets blomsterdekorationer är vår gröna livgivande natur. Basen i årets blomsterdekorationer är en blandning av bladformer, texturer och gröna färger. Blommor i milda, pasteller kompletterar det bladgröna. Blå hallen dekorerar i olika trädformer och kunskapens träd kommer ta plats på honnörsbordet vars mitt täcks av en löpare av grönt och blommor. Alla andra bord i Blå hallen kommer få ett lekfullt bladströssel som dekoration i bordens mitt.

Hållbarhetsperspektivet är i fokus. Alla konstruktioner återanvänds från år till år för att ha ett sunt och minimalt materialbruk. I stället för stickmassa används alternativa kenzans, konstruktioner och vattenrör. Blommorna, totalt nästan 25 000 stjälkar som till stor del kommer som gåva från San Remo, består i år av en stor variation av bladgrönt kompletterat med både klassiska blommor och nyare sorter från San Remo såsom ranunkler, vallmo, mimosa, ros, nejlika, liljor, alstromeria, statice, gerbera, germini, euphorbia, orchider som Phaphiopedilum och Cymbidium. Det bladgröna är en härlig mix i toner, former, storlekar och texturer av ruscus, oliv, lager, pistasche, eukalyptus, grevillia, parnicum, asparagus, viburnum, aspidistra, salal och många fler.

Tacktal

I slutet av kvällen uppvaktar studenter med fanborg i trappan. Högskolor och universitet finns representerade i fanborgen. I samband med att kaffe och avec serveras ger 2024 års pristagare sina tacktal. Dessa annonseras av kvällens toastmaster Kamila Marzynska.

Endast en pristagare från varje prisgrupp håller tal, i Nobelordning, det vill säga i den ordning som Alfred Nobel angav priserna i sitt testamente;

Fysik: Geoffrey Hinton

Kemi: David Baker

Fysiologi eller medicin: Gary Ruvkun

Litteratur: Han Kang

Ekonomi: Daron Acemoglu

Kvällen avslutas

Banketten avslutas cirka klockan 23.00. Dansen i Gyllene salen öppnas då av dansorkestern Laszlo Royale med Malena Laszlo och Niklas Gabrielsson Lind.

Nobelprisdiplomen

Alla Nobelpristagare erhåller ett diplom och en Nobelprismedalj som levereras i en ask. Några av diplomerna innefattar ett konstverk. Konstverken i fysikdiplomen är skapade av Lars Eje Larsson, konstverken i kemidiplomen av Catharina Bauer, konstnär för ekonomidiplomet är Elisabeth Biström.

Kalligrafin i fysik- och ekonomidiplomen är skapad av Marie A. Györi och kalligrafin i kemidiplomen är skapad av Marianne Pettersson Soold. Kalligraf för medicindiplomen och litteraturdiplomet är Susan Duvnäs. Diplomen och medaljaskarna har tillverkats av Leonard Gustafssons Bokbinderi i Stockholm. Nobelprismedaljerna är tillverkade av Svenska Medalj i Eskilstuna.

Konstverket i fredsdiplomet är skapat av Marie Buskov och kalligrafin är skapat av Christopher Haanes. Kristine Bekkevold på Merkur Grafisk AS har tillverkat diplomerna och medaljaskarna till fredspriset. Foto-reproduktion har gjorts av Thomas Widerberg. Fredsprismedaljerna är tillverkade av det Norske Myntverket.

Nobelprisdiplomens och medaljaskarnas design

Under 2018 lanserades ett nytt, sammanhållet grafiskt uttryck för aktiviteterna kopplade till Nobelpriset. Det tar sin utgångspunkt i Erik Lindbergs medalj från 1901 och dess tidlösa typografi. Snart växte ett ordmärke fram – The Nobel Prize. Tillsammans med guldets, och en färgskala som har hämtat sin inspiration från tiden då priset instiftades, skapades en visuell identitet som nu även införlivats i Nobelprisdiplomen och medaljaskarna.

Nobelveckan avslutas

Nobelpristagarna besöker Nobelstiftelsen

Den 11 och 12 december gör pristagarna individuella besök på Nobelstiftelsen. Här återfår de sina medaljer och diplom och diskuterar detaljerna kring överföringen av prispengarna. Den 12 december bjuds pristagarna in till en avslutande mottagning på Nobelstiftelsen.

Övriga aktiviteter under veckan

Skolbesök

Nobelpristagarna bjuds in till skolor för att träffa elever och lärare under Nobelveckan. Exempelvis besöker årets litteraturpristagare Han Kang elever i Tensta och Rinkeby och Östra gymnasiet i Huddinge får besök av medicinpristagaren Victor Ambros. Ett flertal andra grund- och gymnasieskolor runt om i Stockholm får också pristagarbesök.

Nobel Week Lights Stockholm

Ljusfestivalen Nobel Week Lights bjuder in internationella och lokala konstnärer, designers och studenter som skapar ljuskonstverk inspirerade av Nobelpriset. Installationerna belyser Nobelpristagarnas vetenskapliga upptäckter, litteratur och fredsarbete på nya sätt, samtidigt som vi får möjlighet att se staden med nya ögon. Årets festival pågår den 7–15 december och har sexton verk på olika platser i innerstaden. Ljusfestvalen är gratis.

Ljuskonstverket på Stadshuset – *Leading Lights* – är en hyllning till kvinnliga Nobelpristagares upptäckter och arbete. Årets litteraturpristagare Han Kang är inkluderad i installationen, och hon kommer även att synas i ljuskonstverket *De Aderton* på Klara Mälarstrand.

Installationen *Nematode* har en glödande dynamisk närvaro, inspirerad av årets Nobelpris i fysiologi eller medicin som belönar Victor Ambros och Gary Ruvkun för upptäckten av hur geners aktivitet regleras. Här använder STUDIO DUKTIG humor och lekfullhet för att närma sig ett komplext fenomen. De använder och kombinerar redan existerande material för att skapa något nytt, verket gestaltar hur något mycket litet – mikroRNA – påverkar större processer i kroppen och hur samma material kan anta olika former.

Nobel Week Lights presenteras av Nobelprismuseet och är initierat och producerat av Annika Levin, Alexandra Manson, Lara Szabo Greisman och Troika AB.

Läs mer: <https://nobelweeklights.se/>

Sakerna som förändrar världen

Den 9 mars i år öppnade Nobelprismuseets utställning *Sakerna som förändrar världen*. Genom att för första gången visa ett större urval ur samlingen med föremål från Nobelpristagare, berättas historier om upptäckter och livsverk. De över 250 föremålen vittnar om omvälvande upptäckter, modiga fredsinsatser och nyskapande litteratur.

I *Sakerna som förändrar världen* kan du upptäcka hur ditt liv och den värld du lever i har förändrats tack vare forskare, författare och aktivister som arbetat inom vetenskap, litteratur och fred. Deras upptäckter och gärningar har tilldelats Nobelpriset och gett oss nya perspektiv på våra liv och vår framtid.

Läs mer: <https://nobelprizemuseum.se/sakerna-som-forandrar-varlden/>

Följ Nobelpriset

Följ Nobelprisets digitala kanaler

Nobelprisets digitala kanaler ska engagera, inspirera och informera om Nobelpriset och samtidens stora frågor inom vetenskap, humanism och fred. Ambitionen är att nå ut globalt och den digitala tillväxten är stark. På nobelprize.org ryms officiell information från de prisutdelande institutionerna, intressanta berättelser, detaljerade biografier och djupgående information om Nobelpristagarna sedan 1901. De digitala kanalerna – Facebook, X, Instagram, YouTube, LinkedIn och Threads – erbjuder livesändningar, exklusivt videomaterial, intervjuer, unika nedslag bakom kulisserna med ett starkt fokus på att berätta historierna bakom pristagarnas upptäckter och framsteg.

Nobelprize.org följer Nobelveckan

Nobelprisutdelningarna i Oslo och Stockholm kommer att sändas live på nobelprize.org, kl. 13.00 respektive 16.00, den 10 december. Presentationstalen vid prisutdelningarna publiceras i sin helhet vid samma tidpunkter och menyn från Nobelbanketten i Stadshuset publiceras kl. 19.00. Under kvällen publiceras även pressbilder på de olika rätter som har serverats under kvällen. De tacktal som hålls av pristagarna under banketten kommer att läggas ut senare samma kväll. Bordsplaceringen för huvudbordet kommer dock att publiceras den 9 december kl. 13.00. Nobelprisföreläsningarna sänds live på nobelprize.org vid de tidpunkter som anges under rubriken Nobelföreläsningar. I samband med att litteraturföreläsningen och fredsföreläsningen sänds live, publiceras de även i text.

Sändningar i SVT

Sveriges Television direktsänder från Nobelprisutdelning och Nobelbankett 10 december. SVT1 sänder programmet *Nobelstudion* 4, 5, 6 och 9 december kl. 19.00-19.30. Nobel Prize Concert direktsänds inte i år, men sänds i redigerad version i SVT2 klockan 20.15 den 14 december. *Nobel Minds* (Snillen spekulerar) visas i SVT2 och på SVT Play den 12 december klockan 20.00. Dessutom sänds porträtt av Nobelpristagarna, deras Nobelprisföreläsningar och Nobel Week Dialogue.

Samtliga pristagarporträtt släpps på SVT Play den 1 december. Litteraturpris-, fredspris- och ekonomiprisporträttet sänds i SVT2 under onsdagskvällen 4 december.

Internationell distribution av programmen

Internationell media som sprider TV-materialet från Nobeldagen är bland andra European Broadcasting Union (EBU).

Historisk bakgrund

Nobelprisutdelningen

Nobelprisutdelningen fann sina grundläggande former redan 1901. Programmet var under de första åren i allt väsentligt detsamma som nu, men det fanns skillnader i hur ceremonin utformades. Såväl pristagare som Kungafamiljen satt på parketten, och på scenen fanns en orkester eller kör. Där fanns också blomsterdekorationer och samma byst av Alfred Nobel som fortfarande används. För dekorationerna ansvarade slottsarkitekten Agi Lindegren. Till och med 1925 delades Nobelpriset ut i Musikaliska Akademien, men när Stockholms Konserthus stod klart 1926 började Nobelpriset delas ut där. Så har skett med undantag för 1971 och 1972 när en renovering fick utdelningen att flytta till först Filadelfiakyrkan och sedan S:t Eriksmässan i Älvsjö. 1975 användes S:t Eriksmässan igen, i samband med prisets 75-årsjubileum. 1991 delades priset ut i Globen. Under åren 1914–1919 och 1939–1944 var prisutdelningen inställd på grund av världsläget, och 1924 på grund av att inga pristagare kom till Stockholm. Under åren 2020–2021 delades medalj och diplom ut till Nobelpristagarna i deras hemländer på grund av coronapandemin. En ceremoni helt utan publik hölls i Gyllene salen på Stadshuset 2020. År 2021 genomfördes en ceremoni med en mindre inbjuden publik på plats i Blå hallen. Inga pristagare deltog på plats vid dessa ceremonier, videomaterial visades i stället från när de fick ta emot sina priser på hemmaplan.

Nobelprisutdelningen sändes i radio för första gången 1928, och redan 1950 gjordes en provsändning för TV. Regelbundet har den dock sänts sedan 1959. På de tidiga Nobelprisutdelningarna spelades i huvudsak svensk musik. Med tiden försökte man anpassa musikvalen efter pristagarnas födelseländer, men idag letar man efter lämplig tematik i en varierad repertoar. Vid inledningen och avslutningen återkommer samma musikstycken: först Kungssången och därefter Mozarts *Marsch i D-dur, KV 249* vid pristagarnas intåg. Ceremonin avslutas med *Du gamla, du fria* och därefter *Drottningens av Saba festmarsch* av Hugo Alfvén.

Nobelbanketten

Banketten som följer på prisutdelningen har växt från en mindre middag för Nobelpristagarna och representanter för de prisutdelande institutionerna till en internationellt uppmärksammat fest. Under de första decennierna bjöds mellan 100–300 personer, och middagarna bestod av fem rätter. Man inledde med hors d'oeuvre eller soppa, och åt sedan fisk, kött och fågel, samt dessert. I takt med att gästernas antal har ökat har antalet rätter minskat, först till fyra och sedan till dagens tre. Menyerna har också fått alltmer genomtänkta teman, med grunden i det svenska köket.

Fram till 1933 ägde banketten rum på Grand Hôtel. Redan 1930 hade man haft banketten i Gyllene salen, men gick tillbaka till Grands Spegelsal. 1933 var man i Royals vinterträdgård. Från 1934 har banketten hållits på Stadshuset varje år, först i Gyllene salen och från 1974 i Blå hallen. Undantagen är dels 1924, när festligheterna ställdes in eftersom alla pristagare var förhindrade att närvara, 1956 när man med hänsyn till det politiska läget (Sovjetunionens inmarsch i Ungern) valde en mindre middag i Börssalen, samt krigsåren 1914–1919 och 1939–1944. Nobelbanketten var också inställd år 2020–2021 på grund av coronapandemin.

Alfred Nobel

Alfred Nobel (1833–1896) är mest känd som dynamitens uppfinnare. Han var också affärsman med en omfattande internationell verksamhet. Han föddes i Stockholm, men tillbringade större delen av sitt liv utanför Sveriges gränser, i bland annat S:t Petersburg, Hamburg, Paris och San Remo. Hans liv bestod till stor del av resor och arbete, och han bildade aldrig familj. Som ung var Nobel intresserad av litteratur, men hans utbildning var inriktad på naturvetenskap. Vid en vistelse i Paris kom han i kontakt med nitroglycerin, ett effektivt men farligt sprängämne. Dynamiten, en blandning mellan nitroglycerin och sanden kiselgur, var Nobels sätt att göra sprängämnet säkrare och mer hanterbart. Detta ledde till ett industriellt genombrott, och drygt 90 fabriker inrättades i 20 länder. Redan under sin levnad var Nobel en filantrop. Inte minst var han inblandad i den europeiska freds rörelsen. Nobel var präglad av upplysningens ideal – vilket syns i det testamente han undertecknade i Paris, 27 november 1895. Där stipulerade Nobel att hans förmögenhet skulle omvandlas till en fond, vars ränta skulle utgöra priser till personer som ”hafva gjort menskligheten den största nytta”. Sammansättningen av priskategorier visar på bredden i Nobels tänkande. För att skapa en fredligare och mer välmående värld behövdes framsteg inom såväl vetenskap som litteratur, liksom politiska strävanden.

Att utse Nobelpristagare

Arbetet med att utse Nobelpristagare bygger på ett nomineringsförfarande, vars former utarbetades under förhandlingar 1897–1900. För varje priskategori finns en Nobelkommitté, som i september skickar ut inbjudningar till akademiledamöter, universitetsprofessorer, andra forskare, parlamentsledamöter, tidigare Nobelpristagare m.fl. att inkomma med förslag. Dessa ska vara kommittén tillhanda senast 31 januari. Från februari till början på oktober arbetar sedan kommittéerna med att utvärdera förslagen. När besluten fattas av de prisutdelande institutionerna meddelas först pristagarna och sedan allmänheten vid presskonferenser i början av oktober. 1968 instiftades Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till minne av Alfred Nobel, som delas ut vid samma prisceremoni. Pristagarna utses av Kungl. Vetenskapsakademien, men priset finansieras av Sveriges Riksbank.

Preliminärt tidsschema för Nobelprisutdelningen 2024

- 16.00 *Virvel*, intåg Kungafamiljen, Kungssången
- 16.02 *Marsch D-dur, KV 249* av Wolfgang Amadeus Mozart, intåg pristagare
- 16.05 Tal av professor Astrid Söderbergh Widding, styrelseordförande Nobelstiftelsen
- 16.10 *Dich, teure Halle – Elizabeth's Greeting from Tannhäuser* WWV 70 av Richard Wagner

FYSIK

- 16.14 Överlämnande av 2024 års Nobelpris i fysik till professor John J. Hopfield och professor Geoffrey Hinton efter presentationstal av professor Ellen Moons

KEMI

- 16.21 Överlämnande av 2024 års Nobelpris i kemi till professor David Baker, sir dr Demis Hassabis och dr John Jumper efter presentationstal av professor Johan Åqvist
- 16.28 *Notturmo for Strings and Harp* av Arnold Schönberg

FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

- 16.32 Överlämnande av 2024 års Nobelpris i fysiologi eller medicin till professor Victor Ambros och professor Gary Ruvkun efter presentationstal av professor Rickard Sandberg
- 16.39 *Det kom ett brev (A Letter Arrived)* av Gunnar de Frumerie – Text av Pär Lagerkvist

LITTERATUR

- 16.42 Överlämnande av 2024 års Nobelpris i litteratur till författare Han Kang efter presentationstal av författare Ellen Mattson
- 16.48 *Ambarvalia – A Dance op 70* av Ruth Gipps

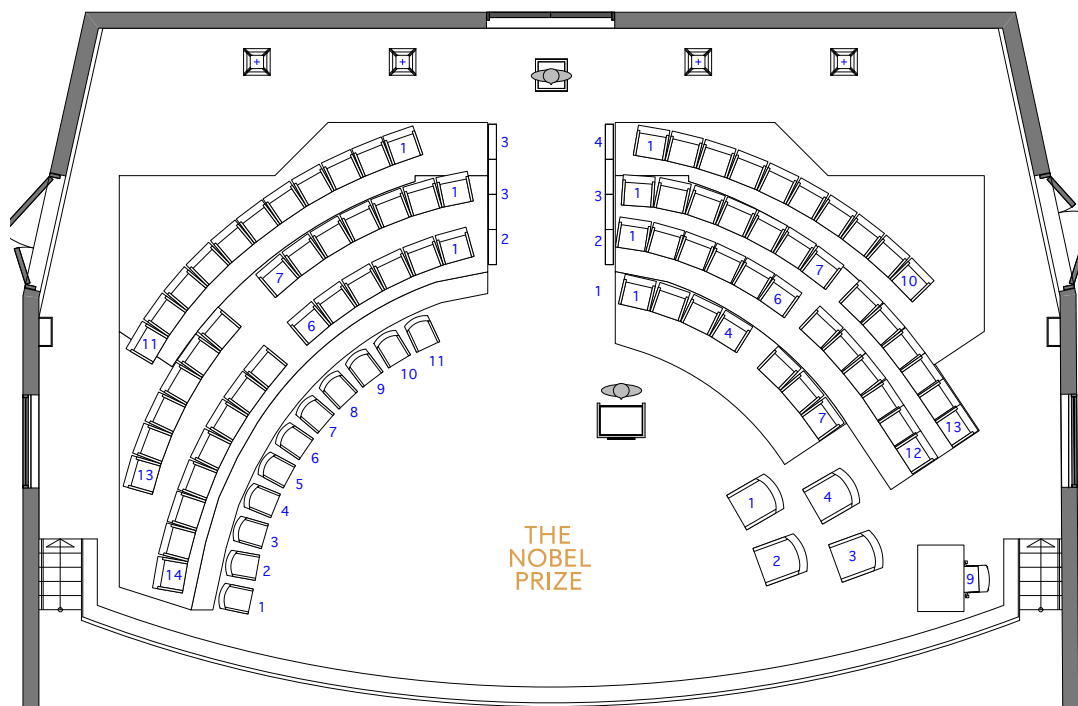
EKONOMI

- 16.54 Överlämnande av Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne 2024 till professor Daron Acemoglu, professor Simon Henry Roberts Johnson och professor James A. Robinson efter presentationstal av professor Jan Teorell
- 17.00 *Du gamla, Du fria, Text* av Richard Dybeck, arr av Jari Eskola
- 17.02 *Drottningens av Saba festmarsch* ur *Den förlorade sonen* av Hugo Alfvén, spelas medan gästerna lämnar salen

Ca 17.05 Ceremonin avslutas

Musiken framförs av
Kungliga Filharmonikerna i Stockholm
Dirigent: Johannes Gustavsson
Sopran: Ingela Brimberg

Preliminär podieplacering vid Nobelprisutdelningen 2024

				Sida	Rad	Plats
	H.M. Konungen					1
	H.M. Drottningen					2
	H.K.H. Kronprinsessan Victoria					3
	H.K.H. Prins Daniel					4
Ordförande	Söderbergh Widding	Astrid	Höger	1	1	1
Tf vd	Sjöström Douagi	Anna	Höger	1	2	2
Advokat	Reiss-Andersen	Berit	Höger	1	3	3
Professor	Ellegren	Hans	Höger	1	4	4
Professor	Perlmann	Thomas	Höger	1	5	5
Professor	Malm	Mats	Höger	1	6	6
Ekon.dr h.c.	Nyman	Sven	Höger	1	7	7
Professor	Danielsson	Ulf	Höger	2	1	1
Professor	Brzezinski	Peter	Höger	2	2	2
Professor	Eriksson	Olle	Höger	2	3	3
Professor	Olsson	Eva	Höger	2	4	4
Professor	Irbäck	Anders	Höger	2	5	5
Professor	Moons	Ellen	Höger	2	6	6
Professor	Åqvist	Johan	Höger	2	7	7
Professor	Linke	Heiner	Höger	2	8	8
Professor	Somfai	Peter	Höger	2	9	9
Professor	Chabes	Andrei	Höger	2	10	10
Författare	Mattson	Ellen	Höger	2	11	11
Professor	Henriques Normark	Birgitta	Höger	2	12	12

			Sida	Rad	Plats
Professor	Pearce	Mark	Höger	3	1
Professor	Johansson	Göran	Höger	3	2
Professor	Haviland	David	Höger	3	3
Professor	Ramström	Olof	Höger	3	4
Professor	Zou	Xiaodong	Höger	3	5
Professor	Wittung-Stafshede	Pernilla	Höger	3	6
Professor	Kämpe	Olle	Höger	3	7
Professor	Teorell	Jan	Höger	3	8
Professor	Sandberg	Rickard	Höger	3	9
Professor	Andersson	Tommy	Höger	3	10
Professor	Hjalmarsson	Randi	Höger	3	11
Professor	Enflo	Kerstin	Höger	3	12
Departementsrådet	Edvardsson	David	Höger	3	13
Professor	Björkegren	Camilla	Höger	4	1
Professor	Wiman	Klas	Höger	4	2
Professor	Johansson	Janne	Höger	4	3
Professor	Karlsson	Anna	Höger	4	4
Professor	Larsson	Nils-Göran	Höger	4	5
Professor	Strömblad	Staffan	Höger	4	6
Professor	Wedell	Anna	Höger	4	7
Professor	Wahren-Herlenius	Marie	Höger	4	8
Professor	Östman	Arne	Höger	4	9
Professor	Ernfors	Patrik	Höger	4	10
Professor	Grandin	Karl	Höger	6	9
Professor	Hopfield	John	Vänster		1
Professor	Hinton	Geoffrey	Vänster		2
Professor	Baker	David	Vänster		3
Sir dr	Hassabis	Demis	Vänster		4
Dr	Jumper	John	Vänster		5
Professor	Ambros	Victor	Vänster		6
Professor	Ruvkun	Gary	Vänster		7
Författare	Kang	Han	Vänster		8
Professor	Acemoglu	Daron	Vänster		9
Professor	Johnson	Simon	Vänster		10
Professor	Robinson	James	Vänster		11
Professor	Parisi	Giorgio	Vänster	2	1
Professor	L'Huillier Wahlström	Anne	Vänster	2	2
Dr	Horvitz	Robert	Vänster	2	3
Professor	Mello	Craig	Vänster	2	4
Professor	Szostak	Jack	Vänster	2	5
Professor	Schekman	Randy	Vänster	2	6
Professor	Rosbash	Michael	Vänster	2	7
Professor	Allison	James P.	Vänster	2	8
Professor	Rice	Charles	Vänster	2	9
Författare	Tokarczuk	Olga	Vänster	2	10
Professor	Holmström	Bengt	Vänster	2	11
Justiteråd	Runesson	Eric	Vänster	2	12
Professor	Ralph	Bo	Vänster	2	13
Professor	Håkansson	David	Vänster	2	14

			Sida	Rad	Plats
Professor	Olsson	Anders	Vänster	3	1
Författare	Carlberg	Ingrid	Vänster	3	2
Professor	Riad	Tomas	Vänster	3	3
Professor	Wikforss	Åsa	Vänster	3	4
Författare	Svenbro	Jesper	Vänster	3	5
Professor	Englund	Peter	Vänster	3	6
Författare	Wästberg	Per	Vänster	3	7
Författare	Swärd	Anne	Vänster	3	8
Författare	Sem-Sandberg	Steve	Vänster	3	9
Poet	Mossaed	Jila	Vänster	3	10
Författare	Palm	Anna-Karin	Vänster	3	11
Författare	Engdahl	Horace	Vänster	3	12
Författare	Forsström	Tua	Vänster	3	13
Professor	Johansson	Per	Vänster	4	1
Professor	Boppart	Timo	Vänster	4	2
Professor	Werner	Ingrid	Vänster	4	3
Professor	Krusell	Per	Vänster	4	4
Professor	Fredriksson	Peter	Vänster	4	5
Professor	Hassler	John	Vänster	4	6
Professor	Svensson	Jakob	Vänster	4	7
Professor	Karlsson Hedestam	Gunilla	Vänster	4	8
Professor	Svenningsson	Per	Vänster	4	9
Professor	Linnarsson	Sten	Vänster	4	10
Professor	El Manira	Abdel	Vänster	4	11

Preliminärt tidsschema för Nobelbanketten 2024

- 18.15 Levande repet bryts – gästerna ombeds uppsöka sina platser
- 19.03 **Fanfar** – huvudbordets gästers intåg till orgel och trumpetare
- 19.13 Gästerna på plats – servering av champagne på huvudbordet
- 19.16 **Fanfar** – Konungens skål
- 19.18 **Fanfar** – skål till Alfred Nobels minne
- 19.19 Fotografering huvudbordet, 2 x 2 min
- 19.23 **Divertissement I**
- 19.29 Förrätten serveras – parad via trappan
- 19.48 Fotografering huvudbord 2 x 2 min
- 20.14 **Divertissement II**
- 20.27 Varmrätten serveras – parad via trappan
- 21.10 Avdukning – Varmrättstallrik + bestick
- 21.25 Dessertvin serveras
- 21.39 **Divertissement III och IV**
- 21.45 Dessertparad
- 22.14 Kaffe och avec serveras
- 22.30 Toastmaster och standarer på plats på trappan
- 22.35 Pristagarnas tal
- Ca 23.00 Taffeln bryts

Kontaktinformation

Nobelstiftelsen
Allmänna pressfrågor
+46 8 122 084 45
press@nobelprize.org

Licensiering användning av text, bilder och video
media@nobelprize.org

Kontakt avseende kock och konditor på banketten
Maria Torén
maria.toren@massrestauranger.se

Florister
Helén Magnusson
helen.magnusson@hasselbyblommor.se

Per Benjamin
info@perbenjamin.com

Tillverkning av Nobelmedaljerna
Svenska Medalj AB, Olle Qvarnström
olle@svenskamedalj.se

Nobel Prize Concert
Emilia Arnerius
emilia.arnerius@nobelprize.org

Kungl. Vetenskapsakademien
Eva Nevelius Pressansvarig
eva.nevelius@kva.se

Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet
Ann-Mari Dumanski
nobelforum@nobelprizemedicine.org

Svenska Akademien
Louise Hedberg
nobel@svenskaakademien.se

Pressrummet på UD
Boel Lindbergh
boel.lindbergh@gov.se

Hovet
press@royalcourt.se

Nobelstiftelsen
Box 5232, 102 45 Stockholm
Tel: 08-663 09 20
E-post: press@nobelprize.org
Webb: nobelprize.org